

14.LEKCIJA

Mazākumtautību, Taivānas un Honkongas kultūra un literatūra

Kīnas mazākumtautības 少数民族 *Shǎoshù mínzú*

- tibetiešim, mongoļiem, mandžūriem, uiguriem ir sena literatūra un sava rakstība, ko izmanto arī mūsdienās
- **nasji, ji, džuan** bija rakstība, ko izmantoja pārsvarā priesteri
- lielākai daļai mazākumtautību mutvārdu literatūra, nav savas rakstības
- pēdējos gadu desmitos mazākumtautību valodām izveidoti latinizēti alfabēti vai rakstība ar ķīniešu hieroglifiem
- ĶTR liels uzsvars uz folkloras vākšanu un pierakstīšanu
- mazākumtautību valodas pārsvarā pieder **tai-kadai, miao-jao** vai **tibetiešu-birmiešu** val.grupām

Džuan tautība 壮族

- mīts par milzi *Bubo*
- stāstošās balādes *liaoge* ; “Šķiršanās dziesma”

Ji tautība 彝族

- priesteri *bimo*
- leģenda par meiteni **Ašima** un viņas brāli
- pasaules radīšanas dziesmas – *meige*

Nasji tautība 纳西族

- pasaules radīšanas mīti (*haoss, tumšie un gaišie elementi, dievības rada baltu vistu, 9 vīrieši un 7 sievietes, govīs utt.*)

Bai tautība 白族

- *dabencju* 大本曲 dziesmas trīsstīgu instrumenta pavadījumā

Dai tautība 傣族

- iespaids no Indijas, budisma tēmas
- poēma par Suvanu un viņas dēlu
- stāsts par melonēm (varonis Sitaga un viņa sieva Gamesi)

Tibetieši 藏族

- budisma literatūra, galvenokārt, no Dunhuanas bibliotēkas
- eposs „*Gesars no Ling*”
- dzejnieks **Milarepa** (11.-12.gs.)
- **6.Dalailamas** Canjana Gjacho mīlas dzeja (17.gs.)
- **Dokhars Cerins** (18.gs.) “*Stāsts par nepārspējamo princi*”

Uiguri 维吾尔族

- dzejas antoloģija „*Majestātiskās dailes gudrība*” Kutadgu Bilig
- **Abdurrehims Utkurs** – 20.gs.slavenākais rakstnieks
- stāstiņi par **Apandi** (ķīn. *Afanti de gushi*)

Mongoļi 蒙古族

- „*Slepenā vēsture*” (Čingishana dzīves stāsts)

Mandžūri 满清族

- svarīgu ķīniešu tekstu tulkojumi mandžūru valodā
- mandžūru bungu dziesmas
- stāsts par garu piesaucēju sievieti Nisan

Honkonga 香港 *Xiānggǎng*

- rakstniece **Eileen Chang** (1920-1996)
- Pēc 1997.g. identitātes meklējumi
- 20.-21.gs.popkultūra kā Honkongas identitāte (TV, kino, video, karaoke, popmūzika)

Taivāna 台湾 *Táiwān*

- Taivānas jaunā literatūra no 20.gs.20 gadiem
- japāņu kolonizācijas iespaids
- Taivāna kā neatkarīga valsts **VAI** Taivāna kā Ķīnas sastāvdaļa
- žurnāls “*Taivānas jaunā literatūra*” 台湾新文学
- Guomindan iespaids 50-60 gados, pretkomunisma literatūra
- kreisā spārna aktīvisks un rakstnieks **Jan Kui** 杨逵
- 20.gs.beigās literatūrā – nostalgija par pēckara laiku
- Rietumu un ASV iespaids, daudzi emigrē uz ASV, Kanādu u.c.
- **Liņ Huaimin** 林怀民 (dz.1947) modernais Taivānas balets „*Mākoņu vārdu ansamblis*”
- rakstniece **Džu Tiensjiņ** 朱天心 (dz.1958) „*Vientuļā vīrieša piezīmes*” 荒人手记 *Huāngrén shǒuji*
- bestselleri par sadzīvi, mīlestību u.c. piezemētām tēmām
- romānu rakstniece **Cjun Jao** 琼瑶 (dz.1938)

Galvenās tēmas literatūrā

- taivāniskā identitāte, reģionālisms 乡土 *xiāngtǔ*
- japāņu kolonizācijas periods, pakalpīgie taivāniešu ierēdņi
- ielu tirgotāju dzīve, bezdarbs
- sievietes raksta par ģimeni, sieviešu un psiholoģiskajām problēmām, sievietes - biznesmenes
- atgriešanās dabā, prom no piesārņotās lielpilsētas
- cilvēktiesību literatūra
- taivāniešu dzīve ārzemēs